

PROTOKOL O POSTUPANJU ŠKOLE U KRIZNIM SITUACIJAMA

1. UVOD

Članak 1.

(1) Protokol se odnosi na preveniranje mogućih situacija povećanog rizika, kao i na postupanje u konkretnim situacijama s ciljem zaštite učenika i zaposlenika koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja. Ovaj protokol se temelji na Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima. Oslanja se na ove propise: Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakon o radu, Kazneni zakon i drugim podzakonskim aktima škole. On utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja tj. što treba činiti ravnatelj, stručni suradnik, učitelj, učenik, radnik škole ili roditelj (skrbnik djeteta).

(2) Protokol, kao dio Pravilnika o kućnom redu škole, treba biti objavljen na svima dostupnom mjestu u školi.

(3) O postupanju svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja potrebno je upoznati učenike na satovima razrednika te roditelje na prvom roditeljskom sastanku početkom svake nastavne godine (po potrebi i češće).

Članak 2.

(1) Protokol sadrži:

1. općeprihvaćenu definiciju nasilja;
2. postupanje škole u slučaju nasilja među djecom;
3. postupanje škole u slučaju običnog vršnjačkog sukoba;
4. postupanje škole u slučaju saznanja ili sumnje o nasilju u obitelji;
5. postupanje škole u slučaju nasilja prema učenicima od strane odrasle osobe u školi (učitelja, roditelja, drugih zaposlenika škole, nepoznatih osoba);
6. postupanje škole u slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe nad odraslom osobom u školi;
7. postupanje škole u slučaju nasilja prema djelatnicima škole od strane učenika škole;
8. evidencija škole o sukobima i nasilju u školi;
9. obrazac za opis događaja koji popunjava osoba koja je izazvala događaj.

Članak 3.

(1) Koordinator protokola o postupanju škole u kriznim situacijama su ravnatelj, stručni suradnik pedagog i razrednik.

2. DEFINICIJA NASILJA

Članak 4.

(1) Definicija nasilja i običnog sukoba vršnjaka preuzeta je iz Protokola o nasilju među djecom kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2004.

(2) Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili skupina protiv pojedinaca).

(3) Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

1. namjerno uzrokovani fizički napad u bilo kojem obliku, na primjer: udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira je li napadnuto dijete tjelesno ozlijeđeno:
2. psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su:
 - a) ogovaranje,
 - b) nazivanje pogrđnim imenima,
 - c) ismijavanje,
 - d) zastrašivanje,
 - e) izrugivanje,
 - f) namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli,
 - g) širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika,
 - h) oduzimanje stvari ili novaca,
 - i) uništavanje ili oštećivanje učenikovih stvari,
 - j) ponižavanje,
 - k) naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj,
 - l) spolno uznemiravanje i zlostavljanje,
 - m) svako drugo ponašanje počinjeno od djeteta i mlade osobe čime se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

(4) Nasilje podrazumijeva šest određujućih čimbenika:

1. namjera da se drugom nanese šteta ili ozljeda;
2. intenzitet i trajanje (opetovanost nasilničkog ponašanja);
3. moć nasilnika (nesrazmjer s obzirom na dob, snagu, brojčana nadmoć);
4. ranjivost i nemoć žrtve;
5. izostanak podrške;
6. posljedice.

(5) U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani navedenim čimbenicima škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima.

Članak 5.

(1) Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među djecom i mladima od sukoba vršnjaka. Sukob vršnjaka ima sljedeća obilježja:

1. nema elemenata navedenih za nasilništvo:
 - a) radi se o sukobu vršnjaka koji oni ne rješavaju mirno, već drukčije;
 - b) ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete;
 - c) nema nerazmjera moći;
 - d) nema težih posljedica za djecu u sukobu;
2. djeca ne inzistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu;
3. mogu ponuditi razloge zašto su u sukobu;
4. ispričaju se ili prihvate rješenje bez pobjednika i poraženog;
5. slobodno pregovaraju kako bi zadovoljili svoje potrebe;
6. mogu promijeniti temu i izići iz situacije što je dovela do sukoba.

3. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

Članak 6.

(1) U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani navedenim čimbenicima škola je dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima.

(2) U slučaju nasilja među djecom u školi svi zaposlenici škole dužni su:

1. odmah prekinuti nasilno ponašanje učenika i odvojiti učenike;
2. pružiti neposrednu pomoć i podršku učeniku koji je doživio nasilje;
3. obavijestiti o događaju bar jednog od koordinatora.

(3) Koordinator nastavlja postupak čim doznaju za slučaj nasilja i čini sljedeće:

1. u slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među djecom odmah poduzimaju mjere radi zaustavljanja i prekida nasilnog postupanja prema djetetu, a u slučaju potrebe traže pomoć drugih zaposlenika škole ili po potrebi zovu policiju;
2. ukoliko je dijete povrijeđeno u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled, odmah pozvati službu hitne medicinske pomoći ili najbrže moguće, bez štete za zdravlje djeteta, osigurati prijevoz liječniku i pratnju odrasle osobe te pričekati liječnikovu preporuku o daljnjem postupanju i dolazak djetetovih roditelja;
3. odmah po prijavljenom nasilju o tome obavijestiti djetetove roditelje te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje je do tada doznala i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti;
4. odmah obaviti razgovor s djetetom žrtvom nasilja, a u slučaju liječničke intervencije, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće postupajući pritom posebno brižljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu;
5. roditelje djeteta žrtve nasilja obavijestiti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći djetetu u odgojno- obrazovnoj ustanovi i izvan nje radi potpore i snaženja djeteta te prorade traumatskog doživljaja;
6. obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju spoznaja o počinjenom nasilju te utvrditi okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja;

7. ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje može izazvati traumu kod druge djece svjedoka nasilja, savjetovati se sa osobom stručnom za pitanja nasilja ili pozvati Tim za krizne intervencije radi pomoći djeci, svjedocima nasilja;
8. što žurnije obaviti razgovor s djetetom počiniteljem nasilja, ukazati mu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te ga savjetovati i poticati na promjenu ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale kako je to dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje- u tom slučaju će se odmah izvijestiti centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvijestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a škola će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ozračja u školi;
9. pozvati roditelje djeteta počinitelja nasilja, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih radi promjene takvog ponašanja njihovog djeteta te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (centri za socijalnu skrb, poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i slično) i izvijestiti ih o obvezi škole prijave slučaja nadležnom centru za socijalnu skrb, županijskom uredu državne uprave nadležnom za obrazovanje, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu;
10. o poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama i vlastitim opažanjima sastaviti službene bilješke te voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se, pošujući postupanje s povjerljivim osobnim podacima, dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima te o događaju sažeto izvijestiti Učiteljsko vijeće škole.

4. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU VRŠNJAČKOG SUKOB

Članak 7.

(1) U slučaju vršnjačkog sukoba svaki zaposlenik škole dužan je:

1. odmah prekinuti sukob među djecom;
2. obavijestiti o sukobu razrednika, stručnog suradnika pedagoga ili ravnatelja škole;
3. razrednik ili koordinator će razgovarati sa sukobljenim učenicima;
4. dogovoriti s učenicima neka se međusobno ispričaju, prihvate rješenje u kojem nitko neće pobijediti te neka si međusobno nadoknade eventualnu štetu;
5. tražiti od učenika neka popune odgovarajući obrazac o događaju.

(2) Ako učenik češće dolazi u takve sukobe s vršnjacima, razrednik i stručni suradnik će pozvati roditelje u školu radi prevladavanja takve situacije i pomoći učeniku.

(3) Prema potrebi učeniku će biti pružena pomoć radi prevladavanja sukoba: savjetodavni rad, pedagoška i/ili defektološka pomoć u školi ili izvan škole u dogovoru s roditeljima.

(4) Ako učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore, ne prihvaća restituciju, škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu s odredbama Statuta škole.

5. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U OBITELJI

Članak 8.

(1) Kad zaposlenik škole dobije informaciju ili ima sumnju da je dijete unutar obitelji izloženo ili svjedoči nasilnom ponašanju nekog člana obitelji ili je zanemareno, dužan je, u skladu s čl. 5 Zakona o

zaštiti od nasilja u obitelji, odmah o tome obavijestiti jednog od koordinatora iz članka 3.
Koordinatori će:

1. obaviti razgovor s djetetom ako je dostupno i tijekom razgovora upoznati dijete s daljnjim postupanjem;
2. pozvati djetetove roditelje odmah na razgovor i upoznati ih sa spoznajama i obavijestima što ih zaposlenici škole posjeduju; ako je dijete zlostavljao jedan roditelj, valja upoznati s time drugog roditelja;
3. upozoriti roditelje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i obavijestiti ih o obvezi škole prijaviti slučaj nadležnom CZSS, policiji i županijskom državnom uredu nadležnom za obrazovanje;
4. roditelje spremne na suradnju uključiti u savjetovanje unutar škole ili im preporučiti odgovarajuće ustanove;
5. ako dijete zlostavlja oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje, odmah obavijestiti o tome CZSS;
6. ako roditelji odbijaju suradnju, o tome obavijestiti CZSS i državni ured nadležan za obrazovanje;
7. ako je djetetu potrebna pomoć ili pregled liječnika, s djetetom liječniku idu roditelj (ako je dostupan i ako ne postoji sumnja da je on zlostavljač) ili predstavnik škole ako predmet nije već preuzeo CZSS;
8. tijekom razgovora s djetetom koordinatori sastavljaju službenu bilješku što je potpisuju sudionici događaja (ravnatelj, stručni suradnik pedagog, razrednik ili druga povjerljiva osoba);
9. surađivati s nadležnim CZSS i djelovati usklađeno u cilju dobrobiti djeteta.

6. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI

Članak 9.

(1) Ako je učenika u školi zlostavljala odrasla osoba (zaposlenik škole, roditelj, roditelj drugog učenika ili nepoznata osoba- posjetilac škole) zaposlenik škole je obvezan:

1. odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema djetetu;
2. ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika pedagoga ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno postupanje prema djetetu i obavijestiti policiju;
3. ako uspije prekinuti nasilno ponašanje prema djetetu, o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika pedagoga;
4. upozoriti nasilnu osobu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnim tijelima;

(2) Koordinatori će, čim budu obaviješteni o slučaju i preuzmu ga, učiniti sljedeće:

1. O događaju obavijestiti nadležna tijela: CZSS, policiju, Ured državne uprave nadležan za obrazovanje, sport, socijalnu skrb i civilno društvo te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
2. Razgovarati s djetetom radi normaliziranja osjećaja djeteta i sprečavanja dugoročnih posljedica traume te nakon razgovora s djetetom napisati službenu bilješku koju potpisuju sudionici događaja (ravnatelj, stručni suradnik pedagog, razrednik ili druga povjerljiva osoba).

3. Nakon razgovora s učenikom odmah će o događaju obavijestiti roditelje djeteta (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao u školi prema vlastitom djetetu) i pozvati ih neka dijete odvedu kući te ih obavijestiti o eventualnoj potrebi uključivanja djeteta i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć u školi ili izvan škole. O potrebi preuzimanja djeteta roditelje može obavijestiti prosvjetni djelatnik koji je prvi uključen u događaj.
4. Ako je učenik ozlijeđen ili postoji sumnja da ozljedu, treba ga odvesti na liječnički pregled, pri čemu s njim u pratnji ide roditelj (ako je dostupan) ili predstavnik škole ili CZSS ako je u međuvremenu preuzeo slučaj.

7. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU ODRASLIMA U ŠKOLI

Članak 10.

(1) U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (roditelja učenika, nepoznate osobe, djelatnika škole) prema drugoj odrasloj osobi u školi te ako postoji obavijest kako odrasla osoba u prostor škole unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost osoba i imovine u školi, djelatnik škole koji ima tu informaciju ili je nazočan mora:

1. odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje;
2. upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja tj. unošenja opasnih predmeta u prostor škole i zatražiti od nje da napusti prostor škole;
3. ako u tome ne uspije, odmah pozvati nekog od koordinatora ili drugog djelatnika škole kako bi pokušali prekinuti nasilno ponašanje i obavijestiti policiju;
4. ako uspije prekinuti nasilno ponašanje, odmah o tome obavijestiti koordinatore.

8. POSTUPANJE ŠKOLE USLUČAJU UČENIČKOG NASILJA PREMA ZAPOSLENIKU ŠKOLE

Članak 11.

(1) Ako je zaposlenik škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika škole, on treba o tome izvijestiti koordinatore koji će:

1. razgovarati s učenikom u prisustvu razrednika i sastaviti službenu bilješku o razgovoru;
2. odmah obavijestiti roditelje učenika te ih upozoriti na neprihvatljivost takvog ponašanja;
3. prema učeniku poduzeti odgovarajuće pedagoške mjere što će ih donijeti Učiteljsko vijeće u skladu s odredbama Statuta škole;
4. uključiti učenika u stručni tretman u školi ili u dogovoru s roditeljima u ustanovi van škole;
5. o svemu izvijestiti CZSS i Ured državne uprave, a po potrebi i policiju;
6. ako je riječ o prijetnjama nasiljem ili o nasilju u školi, zbog čega je škola uključila i policiju, o takvim situacijama je potrebno prvo usmeno, a zatim i pisanom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijestiti županijski Upravni odjel za školstvo i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
7. U slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, koordinatori su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima i savjetovati se s nadležnom i

stručnom osobom koja ima iskustva u radu s traumatiziranim osobama o potrebi i načinu pružanja stručne pomoći svjedocima nasilja.

9. EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

Članak 12.

- (1) Škola vodi posebnu Evidenciju o sukobima i nasilju u školi.
- (2) Zapis o događaju iz Evidencije je sastavni dio Izvještaja o događaju što ga škola dostavlja odgovarajućim tijelima.
- (3) Na temelju sadržaja u navedenim obrascima popunjava se odgovarajući obrazac kojim se, na njegov zahtjev, godišnje izvještava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- (4) Sa sadržajem izvještaja i svih obrazaca trebaju svakako biti upoznati koordinatori aktivnosti na sprečavanju nasilja u školi, a u granicama potreba i pojedini članovi Učiteljskog vijeća škole.
- (5) Primjerak Izvještaja o događaju s obrascima obvezno se pohranjuje u školsku pismohranu vodeći računa o zaštiti i dostupnosti podataka što ih oni sadrže.

Članak 13.

(1) Obrazac Evidencija o sukobima i nasilju u školi – ESNŠ-1 popunjava osoba koja je događaju bila nazočna ili neposredno nakon što se događaj zbio o njemu bila obaviještena. On sadrži sljedeće podatke:

1. naziv škole,
2. datum,
3. sudionici događaja,
4. mjesto i vrijeme događaja,
5. poduzete mjere,
6. osoba koja prijavljuje događaj,
7. potpis osobe.

Članak 14.

(1) Obrazac Evidencija o sukobima i nasilju u školi- ESNŠ-2 popunjava svaka osoba (učenik, nastavnik ili drugi djelatnik škole) koja je izazvala sukob ili nasilje. Obrazac se popunjava u što kraćem vremenu nakon što se događaj zbio, a osoba koja je sukob izazvala popunjava ga i potpisuje u nazočnosti osobe koja je događaju nazočila (osoba iz članka 13.).

(2) Pri njegovom popunjavanju treba voditi računa o specifičnosti dobi osobe koja ga popunjava, osobito za učenike mlađe dobi.

(3) Obrazac sadrži sljedeće podatke:

1. naziv škole,
2. datum događaja,
3. sudionici događaja,
4. mjesto i vrijeme događaja,
5. opis događaja,
6. što mislim o uzrocima događaja,
7. moje mišljenje o poduzetim mjerama,
8. što ću reći/poduzeti nakon događaja,
9. druga moguća rješenja- moji prijedlozi,
10. potpis sudionika,

11. potpis osobe koja je nazočila događaju.

Članak 15.

(1) Škola je svake školske godine, kao sastavni dio Godišnjeg plana i programa rada, obvezna planirati te provesti odgovarajuće oblike aktivnosti za učenike i njihove roditelje na temu: nasilje, postupci kod nasilnog ponašanja i mjere sprečavanja nasilja u školi i izvan škole (radionice, seminare i sl.).

Članak 16.

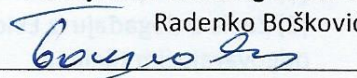
(1) Ovaj Protokol stupa na snagu osmog dana od objave na oglasnoj ploči škole.

KLASA:602-02-01-01/12

URBROJ:2188-40-003-05-2

Predsjednik Školskog odbora:

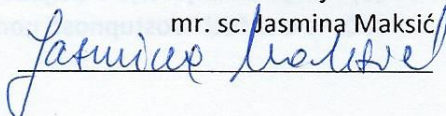
Radenko Bošković

Ovaj Protokol objavljen je na oglasnoj ploči škole 31. listopada 2012. godine i stupio na snagu 08. studenog 2012. godine.

Ravnateljica škole:

mr. sc. Jasmina Maksić

Osnovna škola Markušica

Markušica

Sudionici događaja:

Mjesto i vrijeme događaja:

Poduzete mjere:

Ime i prezime osobe koja prijavljuje događaj:

Potpis osobe koja prijavljuje događaj:

Osnovna škola Markušica

Markušica

Sudionici događaja:

Mjesto i vrijeme događaja:

Opis događaja:

Što mislim o uzrocima događaja:

Moje mišljenje o poduzetim mjerama:

Što ću reći/poduzeti nakon događaja:

Druga moguća rješenja- moji prijedlozi:

Potpis sudionika:

Potpis osobe koja je nazočila događaju:
